

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové a soudkyň JUDr. Lenky Kaniové a Mgr. Jany Brothánkové v právní věci žalobce: **P. Č.**, proti žalované: **Česká obchodní inspekce**, se sídlem Štěpánská 15, 120 00 Praha 2, proti rozhodnutí žalované ze dne 16. 6. 2011, č. j. ČOI 64069/11/2000, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 21. 1. 2014, č. j. 3A 217/2011 - 59,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalované **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává.**

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalobou podanou u Městského soudu v Praze se žalobce domáhá zrušení v záhlaví uvedeného rozhodnutí žalované, resp. prohlášení jeho nicotnosti. Usnesením ze dne 22. 3. 2012, č. j. 3 A 217/2011-5, městský soud vyzval žalobce k zaplacení soudního poplatku za podanou žalobu ve lhůtě sedmi dnů. Nato žalobce přípisem ze dne 19. 4. 2012 požádal o osvobození od poplatkové povinnosti. O této žádosti rozhodl městský soud usnesením ze dne 18. 6. 2013, č. j. 3 A 217/2011-36, tak, že žalobci osvobození od soudních poplatků nepřiznal. Zákonnost uvedeného rozhodnutí zpochybnil žalobce podáním kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 30. 8. 2013, č. j. 8 As 74/2013-17, podanou kasační stížnost odmítl.

[2] Následně městský soud usnesením ze dne 13. 12. 2013, č. j. 3 A 217/2011 – 52, žalobce opětovně vyzval k zaplacení soudního poplatku za podanou žalobu ve lhůtě tří týdnů a poučil ho, že pokud nebude poplatek ve stanovené lhůtě zaplacen, bude řízení zastaveno. Zdůraznil, že žalobce vyzývá k zaplacení soudního poplatku znovu vzhledem ke skutečnosti, že poplatková povinnost žalobce byla již v daném případě vyřešena usnesením Nejvyššího správního soudu č. j. 8 As 74/2013-17. Na zmíněnou výzvu reagoval žalobce dne 13. 1. 2014 žádostí o prodloužení lhůty k zaplacení poplatku o několik měsíců. Uváděl, že nemá prostředky na zaplacení a hrozí mu zastavení přezkumu. Jeho sociální poměry mu neumožňují úhradu poplatku najednou, ani během jednoho roku. Městský soud poté usnesením ze dne 21. 1. 2014, č. j. 3 A 217/2011-59, řízení zastavil pro nezaplacení soudního poplatku. K žádosti žalobce o prodloužení lhůty k zaplacení soudního poplatku uvedl, že soudní poplatek byl splatný podáním žaloby a že lhůta stanovená ve výzvě ze dne 13. 12. 2013 byla stanovena k přihlédnutím k požadavkům žalobce.

II. Kasační stížnost a vyjádření k ní

[3] Žalobce (dále též „stěžovatel“) napadl v záhlaví uvedené usnesení městského soudu včas podanou kasační stížností. Explicitně neodkázal na konkrétní zákonný důvod. Z obsahu kasační stížnosti i ze samotné povahy napadeného soudního rozhodnutí je nicméně zřejmé, že stěžovatelem může být tvrzen toliko kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., který jako jediný dopadá na případy přezkumu rozhodnutí o zastavení řízení.

[4] Stěžovatel v kasační stížnosti brojí zejména proti tomu, že mu městský soud ke splnění poplatkové povinnosti poskytl nepřiměřeně krátkou lhůtu. Zdůraznil, že soudcovská lhůta nemůže být věcí libovůle soudce, ale že musí být přiměřená a odůvodněná. Měla by být rovněž *„soudná“*, aby ji soud následně nebyl nucen prodlužovat. Městský soud si patrně neuvědomuje, že úvěry a půjčky nejsou osobám v hmotné nouzi poskytovány na počkání.

[5] Stěžovatel dále vytkl městskému soudu, že ve výzvě k zaplacení poplatku použil výraz dodatečná, resp. náhradní lhůta, který zákon o soudních poplatcích nezná; tím měl stěžovatele uvést v omyl. Dovozuje rovněž neústavnost zákona ohledně splatnosti soudního poplatku a domnívá se, že městský soud měl věc předložit Ústavnímu soudu, nicméně již dvacet let tak neučinil. Proto stěžovatel navrhl, aby bylo usnesení městského soudu ze dne 21. 1. 2014 zrušeno.

[6] Kromě toho se stěžovatel domáhá i opětovného přezkumu usnesení o zamítnutí jeho žádosti o osvobození od soudních poplatků. Osmý senát Nejvyššího správního soudu při rozhodování o podané kasační stížnosti postupoval podle stěžovatele nezákonně.

[7] Žalovaná se ve stanovené lhůtě k podané kasační stížnosti nevyjádřila.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[8] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas a směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je podání kasační stížnosti přípustné. Poté přezkoumal napadené usnesení městského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů. Ověřil přitom, zda napadené usnesení netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[9] Kasační stížnost není důvodná.

[10] Nejvyšší správní soud na úvod poznamenává, že netrval na zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost ani na povinném zastoupení stěžovatele advokátem v řízení o kasační stížnosti. Za situace, kdy předmětem kasačního přezkumu je rozhodnutí, jímž bylo zastaveno řízení pro nezaplacení soudního poplatku, by trvání jak na podmínce uhrazení soudního poplatku za kasační stížnost, tak i na podmínce povinného zastoupení znamenalo jen další řetězení téhož problému, což by popíralo smysl samotného řízení. Zároveň by nesvědčilo ani zásadě hospodárnosti a rychlosti řízení, která se obecně uplatňuje ve vztahu k výkonu celé veřejné správy (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 10. 2007, č. j. 1 Afs 65/2007 – 37, a ze dne 13. 9. 2007, č. j. 9 As 43/2007 – 77; všechna zde citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu dostupná na www.nssoud.cz).

[11] Dále Nejvyšší správní soud posuzoval zákonnost napadeného usnesení městského soudu o zastavení řízení.

[12] Podle § 4 odst. 1 písm. a) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, vzniká poplatková povinnost v případě poplatku za řízení podáním žaloby nebo jiného návrhu na zahájení řízení a téhož dne je poplatek také splatný (§ 7 odst. 1 téhož zákona). Nebyl-li poplatek za řízení splatný podáním návrhu na zahájení řízení zaplacen, soud vyzve poplatníka k jeho zaplacení ve lhůtě, kterou mu určí; po marném uplynutí této lhůty soud řízení zastaví, o tom účastníka ve výzvě poučí (§ 9 odst. 1 a 3 citovaného zákona). V souladu s odst. 7 tohoto ustanovení soud, který usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení poplatku vydal, toto usnesení zruší, pokud je poplatek zaplacen ve věcech správního soudnictví dříve, než toto usnesení nabylo právní moci.

[13] Nejvyšší správní soud nesdílí názor stěžovatele, že citovaná ustanovení zákona o soudních poplatcích odporují ústavnímu pořádku České republiky z důvodu, že brání osobám v hmotné nouzi v přístupu k soudu. Právě proto, aby nebylo bráněno těmto osobám v možnosti účinně bránit svá práva, upravuje zákon v § 36 odst. 3 s. ř. s. možnost osvobození od soudního poplatku. Stěžovateli však v projednávané věci nebylo osvobození od soudního poplatku přiznáno, neboť v jeho případě nedošlo ke splnění podmínek stanovených uvedeným ustanovením. Za této situace nemůže stěžovatel očekávat, že při vedení svého sporu bude podpořen prostředky ze státního rozpočtu. Pouze z důvodu, že nebylo vyhověno stěžovatelově žádosti, nelze shledat neústavnost zákonného ustanovení o splatnosti soudního poplatku.

[14] Namítá-li stěžovatel, že městským soudem stanovená třítýdenní lhůta k zaplacení soudního poplatku je v jeho případě příliš krátká, nemůže s ním zdejší soud souhlasit (přiměřeně srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 4. 2008, č. j. 2 Afs

44/2007 – 73). Předně je třeba zdůraznit, že v případě lhůty stanovené soudem se jedná o lhůtu dodatečnou – náhradní, neboť poplatek za žalobu je splatný již dnem jejího podání (zde 21. 10. 2011). Jak bylo výše citováno, současná právní úprava nadto umožňuje uhradit soudní poplatek i po lhůtě stanovené soudem ve výzvě, a to až do právní moci usnesení o zastavení řízení. Znamená to, že se lhůta stanovená ve výzvě soudu fakticky prodlužuje o dobu, ve které správní soud vydá, respektive doručuje stěžovateli toto usnesení. I podle přesvědčení Ústavního soudu jde o dobu nikoliv zanedbatelnou, jak plyne například z plenárního nálezu ze dne 13. 11. 2007, sp. zn. Pl. ÚS 2/07 (dostupného z http://nalus.usoud.cz). V něm Ústavní soud dospěl k závěru, že třídenní lhůta ke splnění poplatkové povinnosti není dostatečná, avšak za situace, kdy je usnesení o zastavení řízení vydáno v určitém časovém odstupu ode dne, kdy nabylo právní moci usnesení obsahující výzvu k zaplacení soudního poplatku, dochází k faktickému prodloužení lhůty stanovené soudem.

[15] V nyní posuzovaném případě byl stěžovatel vyzván k zaplacení soudního poplatku usnesením ze dne 22. 3. 2012. Poté požádal o osvobození od soudních poplatků, nicméně městský soud jeho žádosti nevyhověl. Rozhodnutí městského soudu o zamítnutí žádosti o osvobození od soudního poplatku nebylo v řízení o kasační stížnosti podané proti tomuto usnesení zpochybněno. Nejvyšší správní soud usnesením č. j. 8 As 74/2013-17 kasační stížnost stěžovatele odmítl, čímž byla s konečnou platností otázka možného osvobození stěžovatele pro dané řízení vyřešena. Poté byla stěžovateli zaslána druhá výzva ke splnění poplatkové povinnosti, která byla stěžovateli doručena 23. 12. 2013. Při stanovení třítýdenní lhůty pro zaplacení soudního poplatku městský soud vyšel ze žádosti stěžovatele ze dne 11. 4. 2012, v níž žádal o ukládání lhůt kratších 21 dnů. Napadené usnesení o zastavení řízení bylo vydáno dne 21. 1. 2014, přičemž stěžovateli bylo doručeno 6. 3. 2014. Lhůta stanovená městským soudem v usnesení ze dne 13. 12. 2013 se tak fakticky prodloužila ještě o dalších sedm týdnů. Taková lhůta je, dle Nejvyššího správního soudu, více než dostatečná pro splnění poplatkové povinnosti. Navíc je nutno zohlednit i skutečnost, že stěžovatel byl ke splnění poplatkové povinnosti vyzván již počátkem roku 2012. Požádal sice následně o osvobození od poplatkové povinnosti, nicméně jeho žádosti nebylo vyhověno, přičemž usnesení městského soudu o zamítnutí žádosti žalobce o osvobození od soudních poplatků nebylo v řízení o kasační stížnosti zpochybněno. Od právní moci usnesení Nejvyššího správního soudu č. j. 8 As 74/2013-74, tj. od 5. 12. 2013, si stěžovatel musel být vědom nutnosti uhradit soudní poplatek za podanou žalobu, pokud hodlal dále vést předmětné řízení. Ani po čtyřech měsících – do 6. 3. 2014 přitom soudní poplatek neuhradil. Měl-li stěžovatel v úmyslu uhradit soudní poplatek, byla mu poskytnuta dostatečné dlouhá lhůta k jeho zaplacení.

[16] Lhůta poskytnutá městským soudem nemůže být nepřiměřeně krátká ani v důsledku toho, že stěžovatel disponoval pouze malými finančními prostředky a nachází se v obtížné sociální situaci, jak připomíná v kasační stížnosti. Z této argumentace nikterak nevyplývá, že by jiná lhůta, určená pro zaplacení soudního poplatku, mohla něco změnit na stěžovatelově schopnosti soudní poplatek zaplatit (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 5. 2013, č. j. 2 Aps 1/2013 - 14).

[17] K výhradám žalobce směřujícím proti usnesení městského soudu ze dne 18. 6. 2013, č. j. 3 A 217/2011-36, se Nejvyšší správní soud v řízení o nyní projednávané kasační

stížnosti nevyjádřoval, neboť zmíněné námitky byly předmětem přezkumu v jiném řízení před Nejvyšším správním soudem. Skutečnost, že dané řízení skončilo odmítnutím kasační stížnosti bez jejího věcného projednání (usnesení Nejvyššího správního soudu č. j. 8 As 74/2013-74), nemohou založit přípustnost daných námitek v tomto řízení o kasační stížnosti, v němž stěžovatel zpochybňuje rozhodnutí městského soudu ze dne 21. 1. 2014.

[18] Další stěžovatelovy stručné a zcela obecné námitky, například tvrzení, že městský soud už dvacet let neodmítl aplikovat zákon pro jeho protiústavnost, nebo že stále „*opakuje pitomost, že stát nehradí poplatky u osob osvobozených*“ či že městský soud uvádí stěžovatele v omyl, používá-li pojem náhradní nebo dodatečná lhůta apod., nejsou vůbec způsobilé k tomu, aby byly jakkoliv samostatně posouzeny, či aby přispěly k posouzení důvodnosti námitek jiných. Nejvyšší správní soud se jimi proto nezabýval.

IV. Závěr a náklady řízení

[19] Nejvyšší správní soud proto ze všech výše uvedených důvodů podle § 110 odst. 1 s. ř. s., poslední věty, zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou.

[20] O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s. Žalobce neměl ve věci úspěch, a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení; žalovanému pak v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 7. května 2014

JUDr. Marie Žišková
předsedkyně senátu